

EZOTERNA POSMATRANJA KARMIČKIH VEZA KNJIGA I (IZVODI)

Kada govorimo o pojedinostima karme moramo prvo da napravimo razliku između onih karmičkih događaja koji čoveku u životu dolaze više spolja i onih koji na neki način nastaju iznutra. Ljudska sudbina sastoji se od raznih činilaca. Kao prvo, ona zavisi od čovekove fizičke i eterske konstitucije. Onda zavisi od simpatija i antipatija sa kojima on, u skladu sa svojom astralnom i *Ja* konstitucijom, posmatra spoljašnji svet i od simpatija i antipatija sa kojim mu prilaze drugi ljudi u skladu sa tom istom konstitucijom. Ljudska sudbina takođe zavisi od mnogih zapletenosti i zamršenosti kojima je protkan čovekov životni put. Sve ove stvari zajednički deluju da bi odredile – u datom času ili u njegovom celokupnom životu – čovekov karmički položaj.

Pokušaću sada da vam predstavim kako se iz ovih mnogih činilaca sklapa čovekova celokupna sudbina. Danas ćemo početi od izvesnih unutrašnjih činilaca. Pogledaćemo prvo ono što je u mnogom pogledu od presudnog značaja. Mislim na čovekovu predispoziciju za bolest ili zdravlje i sa ovim kao osnovom, sve ono što će se ispoljiti u njegovoj fizičkoj i duševnoj snazi kojima može da ispuni svoje zadatke.

Da bismo ispravno procenili ove činioce, moramo da prevaziđemo mnoge predrasude koje postoje u današnjoj civilizaciji. Moramo biti spremni da što više zađemo u prvobitno ljudsko biće, moramo da steknemo uvid šta to stvarno znači kada kažemo da se čovek svojim dubljim bićem spušta iz duhovnih svetova u ovaj fizički, zemaljski život.

Kao što znate pojam nasleđa uvukao se danas čak i u područje poezije i umetnosti. Čim se u svetu neko pojavi sa izvesnim osobinama, ljudi odmah pitaju od koga ih je nasledio. Ako se, na primer, razboli, odmah se pitaju od koga je to nasledio.

Ovo pitanje je svakako opravdano, ali sa takvim posmatranjem, ljudi ne vide pravog čoveka, oni ga potpuno previdaju. Ne vide kakvo je njegovo pravo biće i kako se to biće razvija. Kao prvo kažu da je on dete svojih roditelja i potomak svojih predaka. Svakako da se to vidi. Već u njegovoj fizionomiji, a možda još više u njegovom ponašanju, oni rado prepoznaju sličnost sa njegovom porodicom. I ne samo to. Oni vide čitav njegov fizički organizam kao produkt onoga što su mu dali njegovi preci. Čovek nosi taj svoj fizički organizam na kome se vide nasleđene osobine. Oni to snažno podvlače, ali previdaju sledeće:

Kada se rodi, čovek nesumnjivo dobija svoj fizički organizam od roditelja. Ali šta je taj fizički organizam koji prima od roditelja? Mišljenje današnje civilizacije o ovom pitanju je potpuno pogrešno. U stvari, kada dođe do promene zuba, čovek ne samo da menja svoje prve zube, već je to takođe momenat u životu kada se čitavo ljudsko biće – kao organizacija – po prvi put obnavlja. Ono što je on bio u svojoj trećoj ili četvrtoj godini potpuno je drugačije od onoga što je čovek u svojoj osmoj ili devetoj godini. To je ozbiljna razlika. Ono što je on bio – kao organizacija – u svojoj trećoj ili četvrtoj godini, to je on nesumnjivo nasledio. To su mu dali roditelji. Ono što se po prvi put pojavljuje u osmoj ili devetoj godini života uglavnom proizilazi iz onoga što je on sâm doneo iz duhovnog sveta.

Ako hoćemo da to prikažemo šematski, možemo to ovako – mada sam svestan kakav će to biti šok za današnjeg čoveka. Čovek, moramo da kažemo, rođenjem dobija nešto kao model svog ljudskog oblika. On taj model dobija od predaka. Oni mu daju taj model. Onda, radeći na modelu, on sâm razvija ono što će kasnije postati. To što će on razviti rezultat je onoga što sâm donosi sa sobom iz duhovnog sveta.

Mada čoveku današnjice ovo zvuči fantastično – onima koji su potpuno zaokupljeni savremenim znanjem i obrazovanjem – ipak je to tako. Prvi zubi koje čovek dobija su nesumnjivo nasleđeni, produkt su nasleđa. Služe mu samo kao model, nakon čega on izgrađuje svoje druge zube, a to čini

u skladu sa snagama koje je sa sobom doneo iz duhovnog sveta. Tako on gradi svoje druge zube. A kako je sa zubima tako je i sa čitavim organizmom.

Ovde se može postaviti pitanje: zašto je ljudima uopšte potreban model? Zašto ne radimo kao što smo radili u ranijim fazama evolucije Zemlje? Zašto nije moguće da onako kao smo privukli naše etersko telo što, kao što znate, činimo sopstvenim snagama, i kao što smo ga doneli sa sobom iz duhovnog sveta, zašto ne možemo isto tako privući fizički materijal i oblikovati naše fizičko telo bez pomoći fizičkog nasleđa?

Za način mišljenja modernog čoveka, ovo je nesumnjivo neobično glupo pitanje – ludo, pomereno. Ali s obzirom na pomenost (ludost) – priznajmo – teorija relativiteta je održiva. U početku su ljudi primenjivali ovu teoriju samo na kretanje. Govorili su da se ne može utvrditi, posmatranjem, da li se vi sami – na objektu na kome se nalazite – krećete ili se susedni objekti kreću. Ovo se vrlo jasno pojavilo kada je stara kosmička teorija zamenjena Kopernikanskom. Mada se, kao što sam rekao, ova teorija primenjuje samo na kretanje, ipak je možemo primeniti – jer ona sigurno ima svoje područje ispravnosti – na gore pomenutu “pomenost”. Dve osobe se nalaze jedna kraj druge. Svaka je “pomerena” u poređenju s drugom. Ostaje pitanje: koja je od njih dve apsolutno “pomerena”?

No, u vezi sa pravim činjenicama duhovnog sveta ovo pitanje se bez obzira mora postaviti: zašto je čoveku potreban model? Stari pogledi na svet dali su na to odgovor. Samo u sadašnje vreme, kada moralnost nije više uključena u poredak sveta, već se pretvorila u konvenciju, ovo pitanje se više ne postavlja. Stari pogledi na svet ne samo da su postavljali ovo pitanje, oni su davali i odgovor na njega. Prvobitno, govorili su, čovek je dolazio na Zemlju na takav način da je mogao da oblikuje sopstveno fizičko telo iz zemaljskih supstanci, baš kao što privlači za sebe etersko telo iz opšte kosmičke eterske supstance. Ali je onda potpao pod luciferske i arimanske uticaje i shodno tome, izgubio sposobnost da iz sopstvenog bića sagradi fizičko telo, tako da mora da ga nasleđuje. Način na koji stiže fizičko telo posledica je nasleđenog (praotakog) greha. To je ono što su stari pogledi na svet govorili – to je osnovno značenje “nasleđenog greha”. Čovek se upleo u nasledne odnose.

Ljudi današnjice moraju opet da steknu neophodne pojmove tako da ova pitanja uzmu, kao prvo, ozbiljno, a kao drugo, da pronađu odgovore. Sasvim je tačno da čovek u svojoj zemaljskoj evoluciji nije ostao onoliko jak koliko je bio pre nego što je bio izložen napadu luciferskih i arimanskih uticaja. Prema tome, on ne može da oblikuje sâm svoje fizičko telo silazeći u zemaljske prilike. On zavisi od modela i potreban mu je model u kome raste prvih sedam godina svog života. I, kako se upravlja po tom modelu, prirodno je da taj model manje-više ostane s njim i u kasnijem životu. Ako u svom radu na sebi potpuno zavisi od modela onda zaboravlja – ako tako mogu da kažem – ono što je sâm doneo sa sobom. On se potpuno upravlja po modelu. Onaj ko ima jače unutrašnje snage, kao rezultat prethodnih života na Zemlji, manje se upravlja po modelu i onda možete da vidite kako se taj čovek značajno menja u drugom po redu razdoblju svog života, od promene zuba do puberteta.

Upravo je to zadatak škole. Ako je to prava škola ona bi trebalo da doprinese da čovek razvije sve ono što je doneo sa sobom iz duhovnih svetova u ovaj fizički život na Zemlji. Prema tome, ono što čovek kasnije unosi sa sobom u život, sadrži manje-više nasleđene karakteristike, prema tome koliko ih može ili ne može nadvladati.

Dakle, dragi moji prijatelji, sve stvari imaju svoj duhovni aspekt. Telo koje čovek ima u prvih sedam godina života jednostavno je model na koji se on ugleda. Ili će njegove duhovne snage do izvesnog stepena utonuti u ono što mu nameće model, te će onda ostati prilično zavisano od njega ili će, u prvih sedam godina, ono što teži da promeni model uspeti da se probije.

Ova težnja nalazi i svoj spoljašnji izraz. To nije samo pitanje čovekovog rada na modelu. Dok on to radi, prvobitni model postepeno se razlabavljuje, ljušti se, takoreći, otpada. Sve to otpada, baš

kao prvi zubi. Kroz ovaj proces, oblici i snage modela pritiskaju s jedne strane, dok s druge čovek pokušava da utisne ono što je on sâm doneo sa sobom na Zemlju. Vodi se prava bitka u prvih sedam godina života. Gledajući sa duhovnog stanovišta, ova bitka označava ono što nalazi svoj izraz – spoljašnje, simptomski – u dečjim bolestima. Tipične dečje bolesti su izraz unutrašnje borbe.

Naravno, slični oblici bolesti često se pojavljuju i u kasnijem životu. U tom slučaju može biti da čovek nije uspeo dovoljno da nadvlada model u prvih sedam godina života. Tada u kasnijem dobu nastaje unutrašnji impuls da se čovek ipak oslobodi onoga što je u njemu još karmički ostalo. Tako, u 28. ili 29. godini života, čovek može iznutra iznenada biti podstaknut da se još žešće otarasi modela i kao rezultat, dobija neku dečju bolest.

Ako imate za to oko, videćete kako neka deca izuzetno promene svoju fizionomiju ili ponašanje nakon sedme ili osme godine života. Niko ne zna odakle ova promena dolazi. Danas je pojam nasleđa toliko jak da je prešao u svakodnevni govor. Kada se kod deteta u osmoj ili devetoj godini iznenada pojavi neka osobina (koja je, u stvari, duboko organski utemeljena), otac će često reći: “To nije nasledio od mene”. Na šta će majka odgovoriti: “Pa sigurno da nije ni od mene”. Sve se ovo dešava zbog opšteg verovanja koje je ušlo u roditeljsku svest – naravno, mislim na verovanje da deca sve moraju da naslede od svojih predaka.

S druge strane, možete često da primetite kako neka deca u drugoj fazi svog života počinju još više da liče na svoje roditelje nego pre. To je sasvim tačno. Ali mi moramo ozbiljno da uzmemo u obzir ono što znamo o načinu čovekovog spuštanja u fizički svet.

Vidite, među mnogim užasnim močvarnim rastinjem koje je proizvela psihoanaliza, nalazi se teorija koju možete danas svuda da pročitate, naime da je potajno, u podsvesti svaki sin zaljubljen u svoju majku, a svaka ćerka u svog oca, pa se onda u tom smislu govori o mnogim sukobima koji bi trebalo da iz toga nastanu u podsvesnim oblastima duše. Sve je ovo, naravno, diletantska interpretacija života. Međutim, istina je da čovek voli svoje roditelje i pre no što siđe u zemaljski život. On im dolazi baš zato što ih voli.

Naravno, rasuđivanje koje ljudi imaju na Zemlji, mora se razlikovati od rasuđivanja koje imaju izvan zemaljskog života, između smrti i novog rođenja. Jednom prilikom, na početku našeg antroposofskog rada, među nama se pojavila jedna gospođa koja je, kada je čula o reinkarnaciji, rekla da se njoj sviđa antroposofija, ali neće ništa da ima sa reinkarnacijom. Jedan zemaljski život, rekla je, njoj je sasvim dovoljan. U to vreme imali smo vrlo dobronamerne članove koji su na sve zamislive načine pokušavali da ubede ovu gospođu u ispravnost ideje da svaki čovek mora da prođe kroz ponovne živote na Zemlji. Prijatelji su je neprestano ubeđivali. Ona nije odstupala. Nakon izvesnog vremena otputovala je, ali dva dana kasnije poslala mi je kartu gde piše da ona ipak ne želi da se opet rodi na Zemlji!

Ovakvoj osobi, neko ko jednostavno želi da prikaže istinu sa duhovno-naučnog stanovišta, može samo da kaže: bez sumnje da dok si ovde na Zemlji, tebi se uopšte ne sviđa da se vratiš ovamo u budućem životu. Ali to ne zavisi od tvog sadašnjeg mišljenja. Sa Zemlje ćeš, kao prvo, proći kroz dveri smrti u duhovni svet. To si sasvim voljna da uradiš. Da li ćeš hteti ili ne da siđeš ponovo dole, zavisiće od procene koju ćeš imati kada više ne budeš imala telo. Tada ćeš imati sasvim drugačije mišljenje.

Rasuđivanje koje čovek ima u fizičkom životu na Zemlji drugačije je od rasuđivanja koje ima između smrti i novog rođenja, zato što se ono tamo menja. To je stvarno tako. Kada kažete nekom čoveku ovde na Zemlji – nekom mladiću, na primer – da je on sâm izabrao svog oca, sasvim je moguće da vam on prigovori: “Želite da kažete da sam ja sâm izabrao oca koji me je onoliko tukao?” – Naravno da ga je on izabrao, jer je on drugačije mislio pre no što je došao na Zemlju. On je tada smatrao da će batine biti sasvim dobre za njega... Stvarno, nemojte se smeјati, ovo mislim ozbiljno.

U istom smislu čovek bira svoje roditelje prema izgledu. On ima pred sobom sliku i hoće da liči na njih. On im ne postaje sličan nasleđem, već sopstvenim unutrašnjim snagama duše i duha – snagama koje on sa sobom donosi iz duhovnog sveta. Prema tome, potrebno je da rasuđujete uzimajući u obzir i duhovnu i fizičku nauku. Ako tako radite, biće sasvim nemoguće da mislite kao neki ljudi koji negoduju i kažu: “Znam za decu koja su postala još sličnija svojim roditeljima u drugoj fazi života”. – Nema sumnje, ali stvar je u tome da su ova deca sama sebi postavila cilj da postanu što sličnija liku svojih roditelja.

Čovek stvarno radi sve vreme u životu između smrti i novog rođenja, u zajednici sa drugim dušama i sa bićima viših hijerarhija; on radi na onome što će mu omogućiti da sagradi svoje telo.

Vidite, mi izuzetno potcenjujemo važnost onoga što čovek nosi u svojoj podsvesti. Kao zemaljski čovek on je mnogo mudriji u svojoj podsvesti nego u svojoj budnoj svesti. On pomoću dalekosežne, sveopšte svetske mudrosti stvara u okviru modela ono što se kasnije javlja u drugoj fazi života – ono što on nosi kao sopstveno biće, ljudski oblik koji mu pripada. U vremenu koje dolazi, ljudi će saznati koliko malo primaju – u odnosu na telesnu supstancu – iz hrane koju uzimaju. Čovek prima mnogo više iz vazduha i svetlosti u vrlo razređenom stanju. Kada se ovo shvati ljudi će biti spremniji da veruju da čovek gradi svoje drugo telo iz svoje okoline, sasvim nezavisno od bilo kakvog nasleđa. Prvo telo je, u stvari, samo model, a ono što dolazi od roditelja – ne samo kao supstanca, već i u vidu spoljašnjih telesnih snaga – nije više prisutno u drugom delu života. Odnos dece prema roditeljima onda postaje etički, postaje moralno-duševni odnos. Samo je u prvom životnom periodu – to jest do sedme godine – to fizički, nasledni odnos.

Sada, postoje ljudi koji sa živim interesovanjem posmatraju sve što ih u ovom zemaljskom životu okružuje u vidljivom svetu. Posmatraju svet biljaka, životinja, veličanstvenu sliku zvezdanog neba, jednom rečju zainteresovani su za sve što ih okružuje. Oni čitavom svojom dušom, takoreći, učestvuju u fizičkom kosmosu. Unutrašnji život čoveka koji je nekako toplo zainteresovan za svet, razlikuje se od unutrašnjeg života onoga koji prolazi svetom sa izvesnom ravnodušnošću, sa duševnom flegmatičnošću.

U odnosu na ovo, postoji čitava skala ljudskih karaktera. Na primer, neko će po povratku sa kraćeg putovanja, na pitanje šta je video, vrlo rado, do najsitnijih detalja opisivati grad u kome je bio. Kroz njegovu zainteresovanost steći ćete celokupnu sliku grada koji je posetio.

Iz ove krajnosti pređimo na drugu. Jednom prilikom sreo sam dve starije gospođe. One su baš bile na izletu od Beča do Presburga (Bratislava), koji je divan grad. Pitao sam ih kako je bilo u Presburgu, šta im se tamo dopalo? One mi ništa drugo nisu rekle, osim da su videle dva mala slatka jazavičara na obali reke! E pa, nisu morale da idu čak u Presburg da bi videle jazavičare, mogle su da ih vide i u Beču. Međutim, one ništa drugo nisu videle.

Tako neki ljudi idu svetom. A kao što znate, između ova dva ekstrema, postoje razni stupnjevi zainteresovanosti za okolni fizički svet.

Pretpostavimo da je neki čovek vrlo malo zainteresovan za svet oko sebe. Možda samo još uspeva da se zainteresuje za stvari koje se tiču njegovog tela – da li se, na primer, bolje jede na ovom ili na nekom drugom mestu. Osim toga on nije zainteresovan za nešto drugo, njegova duša je siromašna. Svet ne ostavlja utisak na njegovu dušu. On unosi vrlo malo od svog unutrašnjeg života, vrlo malo od onoga što je zračilo prema njemu iz pojavnog sveta, kroz dveri smrti u duhovno carstvo. Stoga mu je vrlo teško da saraduje sa duhovnim bićima sa kojima je u onom svetu. Kao posledicu on u sledeći život ne unosi sa sobom snagu i istrajnost duše potrebnu za izgradnju fizičkog tela, već slabost – nemoć duše. Model se jako utiskuje u njega, tako da sukob sa modelom nalazi izraza u mnogim bolestima u detinjstvu. No slabost ostaje. On oblikuje, nežno, bolešljivo telo, sklono svim vrstama bolesti. Tako se, karmički, zainteresovanost naše duše i duha u nekom zemaljskom životu, preobražava u naše zdravstveno stanje u sledećem životu. Ljudi koji “pucaju od zdravlja” sigurno

su bili živo zainteresovani za vidljivi svet u prethodnoj inkarnaciji. U tom pogledu vrlo snažno deluju pojedinosti života.

Nesumnjivo je “rizično” danas govoriti o ovim stvarima, ali razumećete unutrašnje veze karme samo onda ako ste spremni da saznate karmičke pojedinosti. Tako, na primer, u vremenu kada su ljudske duše koje danas žive, živele svoj prethodni život na Zemlji, bilo je nekih ljudi koji uopšte nisu bili zainteresovani za umetnost slikarstva. Čak i danas, priznaćete, postoje ljudi koje nije briga da li im neki užas visi na zidu sobe ili neka divna slika. Takvih ljudi je bilo i u vremenu kada su današnje duše živele svoj prethodni život na Zemlji. Uveravam vas, dragi moji prijatelji, da nikada nisam sreo čoveka sa simpatičnim, prijatnim licem koji u prethodnom životu na Zemlji nije uživao u slikarstvu. Ljudi sa nesimpatičnim izrazom lica – što, ipak, igra neku ulogu u karmi, označava nešto u sudbini – bili su uvek oni koji su prolazili pored umetničkih dela, pored slika, sa tupom i flegmatičnom indiferentnošću.

Ove stvari idu još dalje. Postoje ljudi – a bilo ih je i u ranijim zemaljskim epohama – koji čitav svoj život ne pogledaju zvezde, koji ne znaju gde se nalazi sazvežđe Lava, Ovna ili Bika, koji nemaju nikakvog interesovanja za to. Takvi ljudi se rađaju u sledećem životu na Zemlji sa telom koje je nekako mekano i mlitavo. Čak iako pomoću snage roditelja, dobiju model kojim mogu ovo da prevaziđu, oni postanu mlitavi, nedostaje im energija i živost u telu koje su za sebe sagradili.

A tako je sa čitavim zdravstvenim stanjem koje čovek ima u određenom životu na Zemlji. U svakoj pojedinosti možemo da vidimo koliko je čovek imao interesovanja za vidljivi svet – u čitavom njegovom širokom obimu – u prethodnom životu na Zemlji.

Ljudi koji, na primer, nemaju apsolutno nikakvog interesovanja za muziku – ljudi koji su ravnodušni prema muzici – sigurno će ponovo biti rođeni u sledećem životu na Zemlji sa problemom astme ili sa nekom bolešću pluća. U svakom slučaju, biće rođeni sa tendencijom prema astmi ili bolestima pluća. A tako je u svim pogledima; ono duševno koje se razvija u našem zemaljskom životu kroz zainteresovanost za vidljivi svet, izražava se u našem sledećem životu u našem zdravlju ili bolesti.

Ovde opet neko može da primeti: saznanje o ovim stvarima može da nam pokvari volju za sledećim životom na Zemlji. – Tako se opet rasuđuje sa zemaljskog stanovišta, koje sigurno nije jedino moguće stanovište, jer, ipak, život između smrti i novog rođenja traje duže nego zemaljski život. Ako je čovek tup i indiferentan prema stvarima u svojoj vidljivoj okolini, onda je nesposoban da radi u izvesnim područjima između smrti i novog rođenja. On prolazi kroz dveri smrti sa posledicama svoje nezainteresovanosti. Ne može da dođe u blizinu izvesnih bića. Ta bića se drže podalje od njega, on im ne može prići ni blizu. Druge ljudske duše sa kojima je bio na Zemlji, ostaju mu tuđe. Ovo bi išlo tako zauvek, kao večita paklena kazna, da to nije moguće izmeniti. Jedini lek, jedina kompenzacija, leži u odluci – između smrti i novog rođenja – da se opet dođe u zemaljski život i iskusi u bolesnom telu šta je ta njegova nesposobnost značila u duhovnom svetu. Između smrti i novog rođenja on čezne za ovim lekom, jer je tada svestan da postoji nešto što on sada ne može da uradi. Štaviše, on to oseća na takav način da u daljem toku, kada umre još jednom i prođe kroz vreme između smrti i novog rođenja, ono što je bio bol na Zemlji postaje podstrek da se uđe u ono što je propušteno prošlog puta.

Tako da stvarno možemo da kažemo: čovek sa svojom karmom nosi zdravlje i bolest u sebi iz duhovnog sveta u fizički. Naravno moramo da znamo da nije u pitanju uvek ispunjenje prethodne karme, jer postoji i karma u nastajanju, neke stvari se po prvi put javljaju. Prema tome, nećemo pripisivati prošlom životu na Zemlji sve što čovek mora da prođe u svom fizičkom životu u pogledu zdravlja i bolesti. Ali moramo da znamo: u suštini ono što se javlja kao zdravlje i bolest, karmički je određeno onako kako sam opisao.

Svet postaje razumljiv samo onda kada ga posmatramo izvan ovog zemaljskog života. On drugačije ne može da se objasni, jer svet ne može da se objasni pomoću zemaljskog života.

Ako sada pođemo od unutrašnjih uslova karme, koji proizilaze iz čovekove organizacije, ka spoljašnjem aspektu, tada možemo opet – da bismo ponovo došli do karme – da krenemo od područja činjenica koje vrlo blisko dotiču čoveka. Uzmite, na primer, naš odnos prema drugim ljudima, koji je usko povezan sa opštim duševnim okolnostima našeg zdravlja ili bolesti.

Pretpostavimo, na primer, da je neko imao bliskog prijatelja u mladosti. Razvilo se blisko prijateljstvo mladih ljudi. Posle ih život razdvoji – pa će jedan ili možda obojica – gledati sa izvesnim žaljenjem na svoje prijateljstvo u mladosti. Ali ne mogu da ga obnove, ma koliko da se sreću u životu. Mnogo toga u nečijoj sudbini može da zavisi od propalog prijateljstva iz mladosti. Priznaćete da čovekova sudbina može biti duboko pod uticajem razorenog prijateljstva iz mladosti.

Moram da dodam da ne bi trebalo da se o ovim stvarima govori samo teoretski. To bi imalo vrlo malu vrednost. Zapravo, o ovakvim stvarima bi trebalo da govorite samo iz direktnog duhovnog opažanja ili na osnovu onoga što ste čuli ili pročitali od onih koji mogu da imaju neposredan duhovni uvid, ako vi sami nađete da je taj uvid prihvatljiv i razumljiv. Nema vrednosti teoretisanje o ovim stvarima. Prema tome, kada se trudite pomoću duhovnog posmatranja da prođete iza ovakvih događaja, kao što je razoreno prijateljstvo iz mladosti, kako idete unazad u prethodni život na Zemlji, ovo je ono što se obično nađe: dvoje ljudi koji su u jednom zemaljskom životu bili prijatelji u mladosti i čije se prijateljstvo nakon toga raspalo – u nekoj ranijoj inkarnaciji bili su prijatelji u poznijim godinama života.

Pretpostavimo, na primer, da su dvoje ljudi bili prijatelji ili prijateljice do svoje dvadesete godine. Onda se prijateljstvo raspalo. Vratite se pomoću duhovno-naučnog saznanja u prošli život na Zemlji i naći ćete ih ponovo kao prijatelje. Ovoga puta, međutim bilo je to prijateljstvo koje je započelo oko njihove dvadesete godine i nastavilo se u kasniji život. To je vrlo zanimljiv slučaj i često se može naći kada tragate za stvarima pomoću duhovne nauke.

Pregledajte bliže takve slučajeve i otkrićete sledeće: ako ste bili prijatelji sa nekom osobom u kasnijim godinama života, onda imate unutrašnji impuls da takođe saznate kakva je bila u mladosti. Ovaj impuls vas u sledećem životu vodi prema tome da je upoznate kao prijatelja u mladosti. U prethodnoj inkarnaciji upoznali ste je u zrelijim godinama. To je u vašoj duši stvorilo težnju da je upoznate i u mladosti. To više ne možete u onom životu, prema tome vi to radite u sledećem.

Ova težnja ima veliki uticaj – na jednog od vas dvoje ili na oboje – kada prođe kroz smrt i kada se to proživi u duhovnom svetu. Zato što u duhovnom svetu, u takvom slučaju, postoji nešto kao “zurenje” u period mladosti. Čovek čezne da neprekidno posmatra vreme mladosti i ne teži da upozna svog prijatelja opet u kasnijim godinama. I tako je, u sledećem životu na Zemlji, prijateljstvo mladosti – koje je predodređeno životom proživljenim pre dolaska na Zemlju – prekinuto.

Ovo je istinit slučaj iz života i ovo što vam sada prenosim potpuno je stvarno. Međutim, javlja se pitanje: kakvo je to prijateljstvo bilo u prethodnom životu kada u vama podstiče težnju da u novom životu na Zemlji imate ovog prijatelja pored sebe samo u mladosti? Težnju da vam drugi čovek bude prijatelj samo u mladosti i nedostatak želje da vam bude isto tako prislan prijatelj u kasnijem životu, moralo je uzrokovati i nešto drugo. U svim slučajevima koje znam, ako su dva čoveka ostala zajedno u kasnijem životu, ako se njihovo prijateljstvo iz mladosti nije raspalo, oni bi postali jedan drugom dosadni zato što je, u stvari, njihovo prijateljstvo u zrelijim godinama u prethodnom životu postalo sebično. Sebičnost prijateljstva u jednom zemaljskom životu osvećuje se karmički u gubitku istog prijateljstva u drugom životu.

Ove stvari su zaista komplikovane, ali uvek možete pronaći putokaz ako ovo uočite, jer je to tako u mnogim slučajevima: dvoje ljudi idu svako svojim putem, recimo do dvadesete godine, pa se onda sprijatelje. Odatle kreće prijateljstvo (I). Onda u sledećem životu, u skladu sa ovim, dobijamo sledeću sliku (II) – sliku prijateljstva u mladosti, nakon čega se njihovi životi razdvajaju.

I ovo ćete često videti: ako ste se u svom srednjem životnom periodu u jednoj inkarnaciji, sreli sa čovekom koji snažno utiče na vašu sudbinu – ove stvari, naravno, su samo uopštene i ne važe u svim slučajevima – vrlo je verovatno da ste bili s njim, silom sudbine, na početku i na kraju vašeg života u prethodnoj inkarnaciji. Onda je slika sledeća: u jednoj inkarnaciji živite zajedno u početku i na kraju života; u drugoj inkarnaciji niste zajedno na početku ili na kraju, ali se srećete u srednjem periodu života.

Ili opet, može biti da ste kao dete silom sudbine spojeni sa drugim čovekom; u prethodnom životu bili ste zajedno sa njim baš pred svoju smrt. Ovakvo obrnuto ogledanje često se javlja u karmičkim vezama.